Felhasznált irodalom:

Gudenus J. József: Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája, Budapest, 2010, 764; 766- 768 old.

Címeres nemesi oklevél, Bécs, 1760. október 7.

Adatközlő: Széll Mária Amália
Széll Erzsébet

Mellékelt okmányok:
Lukácsfy Kristóf Keresztlevél 1828 Erzsébetváros
Szentpétery Margit Erzsébet Keresztlevél 1838 Erzsébetváros
Lukácsfy János József Keresztlevél 1876 Kőhalom
Popovics Amália Katalin Keresztlevél 1888
Lukácsfy János József – Popovics Amália Katalin Házassági Anyakönyvi Kivonat 1910 Nagyszalonta
Lukácsfy Amália születési bizonyítvány 1913 Gyergyóditró
Lukácsfy János József CFR alkalmazott (1895-1927) munkahelyi kötelezettségek felsorolása,
Iskolai végzettség : Gimnázium 4. Oszt., három és fél év Bécs Mechitarista Teológusképzőben
Ismert nyelv (beszéd és írás) : román, német, magyar, örmény

SZÉLL CSALÁD

SZÉLL JÁNOS
(*Retteg-Szolnokdoboka, 1835 körül – †?)
Felesége: TÖMLŐ ANNA
(*Felnök-Szolnok-doboka,1837 - †?)
Házasságkötés: 1834, Retteg
Gyermek:
István Zoltán (*1864 - †?) – cukrász
Felesége: LÁSZLÓ BERTA
Gyermekük:
(1.a) Sándor (*Marosvásárhely, 1909 – †Marosvásárhely, 1997) – kereskedő
Felesége:
LUKÁCSFY AMÁLIA ILONA
(*Gyergyóditró, 1913 – †Marosvásárhely, 2006) – tisztviselő.
Apa neve: Lukácsfy János József,
anya neve: Popovics Amália Katalin. Kereskedelmi Főiskolát végez 1931-ben Nagyszebenben.
Házasságkötés: 1937, Marosvásárhely
Gyermekeik:
(1.a.1) József Sándor (*Marosvásárhely, 1941 – †Marosvásárhely, 1966)
(1.a.2) Mária Amália (*Marosvásárhely, 1943)
(1.a.3) Erzsébet (*Marosvásárhely, 1949)

Széll Sándor vegyeskereskedés társtulajdonos volt Gyergyószentmiklóson. Az államosítás után végleg Vásárhelyen telepedik le, a Secera (volt Agrofera, Kossuth u. 7 sz.) üzlet alkalmazásában dolgozik nyugdíjazásáig. Eleinte családi házban élnek a Honvéd (Hasdeu) utcában, 1948-tól a Statisztika-Pénzügyi iskola szolgálati lakásában (Kazinczy u. 14 sz.) laknak, végül a Tudor negyedbe költöznek, tömbház lakásba.

Széll Sándorné szül. Lukácsfy Amália Ilona, férje: Széll Sándor

Adatközlő: Széll Mária Amália
Széll Erzsébet

Látogatóban a Csíkszépvízi templom áldás alkalmával a 98 éves Zakariás Péter bácsinál. Balról Kirkósa Péter, Esztergály Zsófia és dr. Issekutz Sarolta

Hegedűs Annamária

Az örmény írás

Rendkívül értékes és gyönyörű kivitelű könyvet ajándékoztak nekem, melyet 1880-ban adtak ki (csodálatos bőrkötésben) három városban: Bécsben, Pesten és Lipcsében. *Az írás illusztrált története (Illustrierte Geschichte der Schrift)* című könyvnek három alcíme van: Az írás keletkezése, Nyelv és számok, A Föld minden népének írásrendszere. A mű egyik különlegessége, hogy a különböző jeleket (például a hieroglifákat) a szövegben is megtaláljuk, rögtön magyarázattal. S nem hiányoznak a szép, színes oldalak sem. Vállalkozó kedvű lévén lefordítottam az örmény írásra vonatkozó részeket. Az alábbiakban ezt böngészhetik a kedves Olvasók.

Az örmény ékírás (344. oldal) A Vantó sziklafalain található ékírásról feltételezhető, hogy örmény nyelven készült. *Dr. Mordtmann* összehasonlította e jeleket az asszír jelekkel, s azonosnak találta őket. Ha Mordtmann nézete helyes, akkor ez az ékírás a korábbiakkal azonos, és olyan nyelvről van szó, amelyet itt már nem tudunk taglalni.

Az örmény és a grúz írások (497-500. o) A Kaukázus hegyi népei megőrizték azokat a sajátosságokat, amelyek nyelvükben előfordulnak, s amelyek sem a perzsához, sem a göröghöz, sem a szírhez nem hasonlítanak. A Van-tó sziklafelirataiból következtethetünk arra, hogy Dárius idején az örmények is bevezették az ékírást, később a szasszanida jeleket alkalmazták.

Ám ezek sem voltak elegendőek a mássalhangzóban gazdag nyelv visszaadására.

Meszrop, az V. század egyik örmény tudósa, *Varazdat* és *IV. Arsak* király írnoka abbahagyta az udvari szolgálatot azért, hogy egészen vallásos életet éljen. Kereste népének a görögöktől és a perzsáktól való szellemi függetlenség elérésének módját. Eközben rájött arra, hogy az örmény nyelvnek megfelelő írást kell megalkotnia. Több örmény tudóssal tanácskozott erről – eredménytelenül. Még a *Daniel* püspök által, a görög betűk alapján készített ábécét is kipróbálta, de nem találta kielégítőnek.

Megalkotott egy írást; *Chorenei Mózes* elbeszélése szerint nem álmában, hanem szellemi erő hatására egy kezet látott, amely egy kőbe betűket vésett. Ezek úgy tűntek, mintha hóba rótták volna. Meszrop megosztotta elképzelését *Ruphanus*-szal, a Samosra betelepült emberrel, s végül ketten fejezték be a nagy művet, az ábécét. Az örmény jellegzetességeket megtartották, s a görög írásjelek mintái szerint alakították ki. Meszrop lefordította a Szentírást, diákjainak megtanította az új írást. *Whramsapuy* és *Sayak* király segítségével bevezette ezt az írást – a Caesarea érsek irányítása alatt álló terület kivételével. Ez utóbbi helyen változatlanul a görög írást használták.

Meszrop a grúzokhoz költözött, akiknek egy bizonyos *Dsayah* (görög-örmény tolmács) segítségével egy ábécét ajándékozott. Később ugyanezt tette az albánoknál is.

Meg kell jegyeznünk: erősen tévedne az, aki ezen elbeszélés alapján hasonlóságot észlelne a görög és az örmény írás között. Mindkét írás azonos jelei egészen más hangokat jelölnek.

Ahogy mesélik, Meszrop először az arámi számsoroknak megfelelő grúz ábécét alkotta meg, majd azt sok jellel bővítetve hozta létre az örmény ábécét. Más források szerint először az örmény ábécét készítette el, s ebben nincs okunk kételkedni. A legvalószínűbb, hogy Meszrop sem az örmény, sem a grúz betűket nem találta ki, hanem e jelek az északi runák, e népek idő- és varázsjeleinek örökségei voltak. Chorenei Mózes szerint a szellemi megvilágosodás abban állt, hogy Mesrop felismerte: e jeleket az íráshoz, olvasáshoz használhatja fel. Ha a grúzok követik tanácsát, s ugyanilyen módon az időjeleiket írásjelként használják, akkor magától értetődik, hogy a két egészen különböző ábécét egy alkotóra lehet visszavezetni.

Georgisch.

ჲ	ᲥᲨ	ᲫᲬ	ᲭᲮ	ᲯᲰ	ᲱᲲ	ᲳᲴ	ᲵᲶ	ᲷᲸ	ᲹᲺ	᲻᲼	ᲽᲾ	ᲿᲐᲑ	ᲒᲓᲔ	ᲕᲖᲗ	ᲘᲙᲚ	ᲛᲜᲝ	ᲞᲟᲠ	ᲡᲢᲣ	ᲤᲦᲧ
a	*b*	*g*	*d*	*e*	*w*	*z*	*h*	*th*	*i*	*k*	*l*	*m*	*n*	*y*	*o*	*p*	*ž*	*r*	*s*	*t*	*u*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	200	300	400

Armenisch.

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ժ	Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ	Ղ	Ճ	Մ	Յ	Ն
a	*b*	*g*	*d*	*e*	*z*	*ē*	*ę*	*tt*	*ž*	*i*	*l*	*χ*	*ts*	*k*	*h*	*dz*	*γ*	*tš*	*m*	*y*	*n*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	200	300	400

1. Örmény Az örmény nyelv hiányos ismerete miatt nem tudunk olyan behatóan foglalkozni a jelek eredetével, mint más írásoknál. Szeretném azonban felhívni a figyelmet arra, hogy az örmény betűk nevei Aip, Pyen, Kim, Ta, Yetš stb. arra utalhatnak, hogy az örmény b, by vagy py mindenképpen más hang, mint a görög b Ki(m) is más, mint a görög ga(mma). Mesrop jogosan tartott attól, hogy a görög jelek használata során megváltozna, esetleg romlana a kiejtés, és ezért egy, a görögtől egészen eltérő írást részesített előnyben. Ha most azt mondjuk, hogy az örmény karaktereket a görög betűk szerint alakította, akkor ez alatt azt kell érteni,

hogy a görög balról jobbra írásirány, a szavak elválasztása és az egész külső forma a görög könyveket utánozta, ahogy ez a 2. képen is látható. A X. századi írás iniciálédíszítése a görög írásra vall.

KÉP 2.

A jelek sorrendjét illetően csak arra utalok, hogy az l számértéke 20, s ez minden más különbség ellenére egyezik a grúzzal és a göröggel. Eredetileg az örmény ábécé 36 jelből állt, amelyek a számjegyeket 1-től 9000-ig mutatták. Az aip a tízezrest jelentette, mint a héber aleph az ezret. A O mint aipun a tízezret jelenti; a ф a fe-nek felel meg, a β a pien-nek, ami a húszezer.

Az örmény betűk formája az idők folyamán nagyon megváltozott. A jelenlegi ábécének van verzálbetűje (nagy kezdőbetű nyomtatásban), általános és folyóírása. A 2. képen látható írás nem különbözik a verzáltól és az általános betűktől. Ez egy különleges írás, amely már nem tartalmazza a régi karaktereket, hanem egy átmeneti forma a jelenlegi általános írás betűformáihoz.

Az alábbi próba szövege Szent János evangéliumának első öt sorát tartalmazza, amelyet a jelenlegi írással látunk.

Transscription.

Isgzpane er pann. yew pann ér arr asduadz. yew asduadz er pann.
Na er isgzpane arr asduadz
Amyenain intš nowau yγyew. yew arranddz nora yγyew yew ótšintš oe intš yγyewn.
Nowau kyánkh er, yew kyankhn er luis martgan.
Yu luisn i χauari.

Übersetzung.

Im Anfang war das Wort und das Wort war bei Gott und Gott war das Wort.
Dasselbige war im Anfange bei Gott.
Alle Dinge sind durch dasselbige gemacht, und ohne dasselbige ist nichts gemacht, was gemacht ist.
In ihm war das Leben, und das Leben war das Licht der Menschen.
Und das Licht scheinet in der Finsterniss.

Latin betűkkel:

Fordítása:

Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige, ő volt kezdetben Istennél. Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága. A világosság világít a sötétségben.

Megjegyzésem a cikkhez:

A fentiek tartalmát a fordítónak nincs alapja felülbírálni, hisz nem foglalkozott behatóan az örmény írással.

A jelek sorrendjét… kezdetű szakaszban nem egészen pontosak a jelek, mivel a számítógép szimbólumai nem kínálnak fel minden lehetőséget.

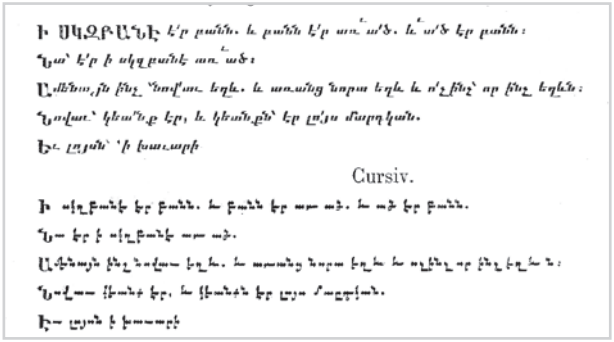

Cursiv.